

Vergaderjaar 2024–2025

33 835

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)

F

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN LANDBOUW, VISSERIJ, VOEDSELZEKERHEID EN NATUUR

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 juli 2025

Hierbij bied ik uw Kamer, mede namens de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) van en de Staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport, het Jaarbeeld 2024 van de NVWA aan. De NVWA laat in het jaarbeeld zien wat de impact was van het toezicht bij de 7 publieke belangen waar de NVWA voor staat. Het jaarbeeld is toegankelijk via de website van de NVWA (<https://www.nvwa.nl/jaarbeeld2024>). Aan het jaarbeeld 2024 is de «Stand van het Toezicht 2024» verbonden. Hiermee vraagt de NVWA aandacht voor de uitdagingen en dilemma's waar zij zich als toezichtorganisatie voor gesteld ziet.

Impact van het toezicht in 2024

Voedselveiligheid

Het publiek belang voedselveiligheid¹ richt zich op de hele plantaardige en dierlijke voedselketen. Dat betekent een grote diversiteit aan onderwerpen, taken en manieren om toezicht te houden. De Inlichtingen- en Opsporingsdienst van de NVWA, waarvan het jaarverslag 2024 is bijgevoegd, deed onderzoek naar fraude in de handel in afgekeurde kruiden. De NVWA voorkwam zo dat kruiden met te hoge waarden aan giftige stoffen op de markt kwamen. Ook had de NVWA volop aandacht voor PFOS (in vlees van grazers) en PFAS (in eieren). De NVWA werkte daarnaast samen met het bedrijfsleven aan een handleiding hoe om te gaan met kruisbesmetting bij allergenen. Hierdoor kwam er meer duidelijkheid over waarschuwingen op levensmiddelen voor consumenten met een allergie.

¹ <https://www.nvwa.nl/voedselveiligheid>

Productveiligheid

Binnen het publiek belang productveiligheid² draagt de NVWA bij aan het vergroten en borgen van de veiligheid van consumentenproducten door bedrijven. In 2024 ging de aandacht onder meer naar de veiligheid van bakfietsen en naar speenkoorden. Ook richtte de NVWA zich in 2024 op de groei van de verkoop van online producten buiten de Europese Unie. Samen met andere toezichthouders voerde de NVWA de succesvolle social media campagne #Weet wat je online koopt. Ondernemers zelf zijn verantwoordelijk voor de veiligheid van hun producten. Met de nieuwe methode «Inspectie op afstand» draagt de NVWA bij aan het vergroten van de ondernemersverantwoordelijkheid voor de veiligheid van attractie- en speeltoestellen.

Tabaks- en alcoholontmoediging

Met het publiek belang tabaks- en alcoholontmoediging³ draagt de NVWA bij aan het Nationaal Preventieakkoord⁴ op weg naar een rookvrije generatie. In 2024 zette de NVWA volop en met succes in op het handhaven van het verkoopverbod op vapes met zoete smaakjes. De NVWA nam bij importeurs ongeveer 3,5 miljoen vapes met een smaakje in beslag en liet bijna 800.000 producten terugroepen. De NVWA trad ook ruim 200 keer op tegen de verkoop van illegale vapes bij winkels. Naast handhavend toezicht zijn ook preventie en voorlichting van groot belang. De NVWA trekt hiertoe samen op, onder andere de Staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport het Trimbos-instituut en het RIVM.

Diergezondheid

Het publiek belang diergezondheid⁵ is gericht op het voorkomen en verspreiden van dierziekten en zoönosen. In 2024 ging veel van de aandacht van de NVWA uit naar blauwtong en vogelgriep. Ook vermoedens van varkenspest vroeg om inzet van de NVWA. Om verspreiding van dierziekten te voorkomen zet de NVWA bij haar toezicht in op reiniging en ontsmetting van veewagens. Een ander speerpunt bij het toezicht is een goede administratie van het transport, zodat de bron van een ziekte opgespoord kan worden en verspreiding tegengegaan.

Dierenwelzijn

Het publiek belang dierenwelzijn⁶ richt zich op het welzijn van landbouwhuisdieren en gezelschapsdieren. De NVWA voerde in 2024 een pilot uit met het verruimen van de slacht- en toezichtstijden op warme dagen, om zo het dierenwelzijn te bevorderen. Ook was (en is) de NVWA in 2024 actief betrokken bij de handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid van het beleid voor een dierwaardige veehouderij. Ten aanzien van gezelschapsdieren voerde de NVWA in 2024 een succesvolle campagne gericht op meer bewustwording over de gezondheidsproblemen van kortsnuitige honden.

Plantgezondheid

Schadelijke plantenziekten en -plagen zijn een risico voor de plantgezondheid en kunnen onze Nederlandse natuur bedreigen. Binnen het

² <https://www.nvwa.nl/productveiligheid>

³ <https://www.nvwa.nl/tabaks-en-alcoholontmoediging>

⁴ <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-1f7b7558-4628-477d-8542-9508d913ab2c/pdf>

⁵ <https://www.nvwa.nl/diergezondheid>

⁶ <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/dierenwelzijn>

publiek belang plantgezondheid⁷ richt de NVWA zich op preventie en bestrijding van schadelijke plantenziekten en -plagen. In 2024 vroegen met name (nieuwe) bacteriën in boonachtigen en bruinrot in aardappelen de aandacht en inzet van de NVWA.

Natuur en milieu

Met het publiek belang Natuur en milieu⁸ ziet de NVWA toe op naleving van wet- en regelgeving op het gebied van natuur en milieu. In 2024 zette de NVWA onder meer in op Europese samenwerking bij de naleving van visvangstbeperkingen (via de European Fisheries Control Agency (EFCA)). De naleving van regels voor gewasbeschermingsmiddelen vroeg ook in 2024 de aandacht van de NVWA, om zo de risico's voor het milieu en de biodiversiteit zoveel mogelijk te kunnen beperken. Door toezicht op de productie, het transport, de handel en het gebruik van meststoffen droeg de NVWA in 2024 bij aan een betere bodem- en waterkwaliteit.

Stand van het toezicht 2024

Toezicht met impact op de 7 publieke belangen, daar gaat het om. Van mijn kant draag ik daar met de Minister van LNVN en samen met mijn collega van VWS, mijn steentje aan bij met heldere, handhaafbare wetgeving, door te verkennen hoe tot een grondslag voor gegevensuitwisseling te komen en door innovatieve toezichtstechnieken te ondersteunen. Kortom: door te werken aan de herkenbare punten die de NVWA agendeert in haar Stand van het Toezicht.

Tot slot

Het is van belang dat het toezicht van de NVWA staat, en blijft staan. Zodat consumenten en bedrijven kunnen vertrouwen op voedsel en producten die voldoen aan de getoetste nationale en internationale kaders ten aanzien van de 7 publieke belangen. Ik ben mij ervan bewust dat het toezicht van de NVWA in de grote logistieke processen van het bedrijfsleven een belangrijke plek inneemt en haar oordelen en daarbij horende doorlooptijden van grote invloed zijn op het bedrijfsleven. Ik onderstreep dan ook het belang van doelmatig toezicht door de NVWA met behoud van de effectiviteit van het toezicht.

De NVWA ontwikkelde zich ook in 2024 steeds verder tot de moderne, toekomstbestendige toezichthouder die daarvoor zo nodig is. Waarbij flexibiliteit en vernieuwing een vanzelfsprekend onderdeel zijn van het werk. Of het nu gaat om slimmer gebruik te maken van data, de inzet van sensortechnologie, toepassing van kunstmatige intelligentie in slachthuizen of het voeren van een campagne op sociale media: het zijn noodzakelijke ontwikkelingen voor een moderne toezichthouder om blijvend impact te kunnen maken.

Het is dan ook goed dat de NVWA in 2024 is versterkt met de komst van nieuwe medewerkers. Niet in de laatste plaats met de ruim 300 medewerkers afkomstig van de Kwaliteitskeuring Dierlijke Sector (KDS). Daarmee zijn de publieke toezichtstaken voor de vleesketen nu samengebracht onder één dak, wat de wendbaarheid van het toezicht ten goede komt.

⁷ <https://www.nvwa.nl/plantgezondheid>

⁸ <https://www.nvwa.nl/natuur-en-milieu>

Vernieuwing en flexibiliteit zijn fundamentele pijlers voor het bestendigen en versterken van het toezicht op de 7 publieke belangen waar de NVWA voor staat. Alleen dan kan de NVWA dáár zijn waar ze het meest nodig is.

De Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
J.F. Rummenie